Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

22 септември 2016 година*

„Неизпълнение на задължения от държава членка — Свободно движение на стоки — Член 34 ДФЕС — Количествени ограничения върху вноса — Мерки с равностоен ефект — Благородни метали, маркирани в трета държава в съответствие с нидерландското законодателство — Внос в Чешката република след пускане в свободно обращение — Отказ да се признае маркировката — Защита на потребителите — Пропорционалност — Допустимост“

По дело C-525/14

с предмет иск за установяване на неизпълнение на задължения, предявен на основание член 258 ДФЕС на 20 ноември 2014 г.

Европейска комисия, за която се явяват P. Němečková, както и E. Manhaeve и G. Wilms, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

ищец,

срещу

Чешка република, за която се явяват M. Smolek, T. Müller, J. Vláčil и J. Očková, в качеството на представители,

ответник,

подпомагана от:

Френска република, за която се явяват D. Colas и R. Coesme, в качеството на представители,

встъпила страна,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: M. Ilešič, председател на състава, C. Toader, A. Rosas, A. Prechal и E. Jarašiūnas (докладчик), съдии,

генерален адвокат: M. Campos Sánchez-Bordona,

секретар: M. Aleksejev, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 17 февруари 2016 г.,

* Език на производството: чешки.

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 3 май 2016 г.,

постанови настоящото

Решение

1 С исковата си молба Европейската комисия иска от Съда да установи, че като е отказала да признае някои нидерландски маркировки, по-специално тези на ведомството по пробите и изпитванията WaarborgHolland (наричани по-нататък „маркировките на WaarborgHolland“), Чешката република не е изпълнила задълженията си по член 34 ДФЕС.

Досъдебната процедура и производството пред Съда

2 Комисията смята, че практиката на Puncovní úřad (ведомство по пробите и изпитванията, Чешка република, наричано по-нататък „чешкото ведомство по пробите и изпитванията“) да не признава маркировките на WaarborgHolland — независимо ведомство по пробите и изпитванията, което е установено в Нидерландия и има клонове в трети държави — и поради това да изисква поставянето върху съответните благородни метали на допълнителна чешка маркировка, е в противоречие с член 34 ДФЕС, поради което на 30 септември 2011 г. изпраща на Чешката република писмена покана да представи съображенията си.

3 В писмения си отговор от 30 ноември 2011 г. Чешката република не отрича, че не признава тези маркировки. Тази държава членка обаче по същество поддържа, че настоящото дело се отнася до свободното движение на услуги, а не до свободното движение на стоки и че отказът да бъдат признати маркировките, е обоснован поради невъзможността сред тях да бъдат разграничени маркировките, поставени извън територията на Европейския съюз, от тези, поставени на територията на Съюза.

4 След като се запознава с изложените в това писмо доводи на Чешката република, на 30 май 2013 г. Комисията ѝ изпраща мотивирано становище, в което посочва по-специално, че разпоредбите от Договора за функционирането на ЕС, отнасящи се до свободното движение на стоки, се прилагат за стоките в свободно обращение в Съюза, а оттам и за стоките с произход от трети държави, редовно внесени в държава членка съобразно изискванията по член 29 ДФЕС. Комисията приканва Чешката република да вземе необходимите мерки, за да се съобрази с член 34 ДФЕС в срок от два месеца, считано от получаването на посоченото становище.

5 В писмения си отговор от 23 юли 2013 г. Чешката република поддържа позицията си, като подчертава по-специално, че отказът да бъдат признати маркировките на WaarborgHolland, е обоснован с необходимостта от защита на потребителите. Тъй като не е удовлетворена от този отговор, Комисията решава да предяви иска по настоящото дело.

6 С молба, подадена в секретариата на Съда на 26 февруари 2015 г., Френската република иска да бъде допусната да встъпи в настоящото производство в подкрепа на исканията на Чешката република. С решение от 24 март 2015 г. председателят на Съда уважава това искане.

По искането за възобновяване на устната фаза

7 След представяне на заключението на генералния адвокат, на 18 май 2016 г. Чешката република подава в секретариата на Съда молба за възобновяване на устната фаза на производството, като твърди по същество, че „в голяма част [това заключение] почива на редица погрешни хипотези“.

8 При все това следва да се припомни, от една страна, че Статутът на Съда на Европейския съюз и Процедурният правилник на Съда не предвиждат възможност страните да представят становища в отговор на заключението на генералния адвокат (решения от 17 юли 2014 г., Комисия/Португалия, C-335/12, EU:C:2014:2084, т. 45 и от 4 май 2016 г., Комисия/Австрия, C-346/14, EU:C:2016:322, т. 23).

9 От друга страна, съгласно член 83 от Процедурния правилник във всеки един момент, след изслушване на генералния адвокат Съдът може да постанови възобновяване на устната фаза на производството, по-специално когато счита, че делото не е напълно изяснено, когато след закриване на тази фаза някоя от страните посочи нов факт от решаващо значение за решението на Съда или когато делото трябва да се реши въз основа на довод, който не е бил обсъден от страните.

10 В случая след изслушването на генералния адвокат Съдът счита, че разполага с всички необходими факти и доказателства, за да се произнесе по настоящото дело, и че то не трябва да се разглежда с оглед на нов факт от решаващо значение за неговото решение или на довод, който не е бил обсъден пред него.

11 Поради това няма основание да се постановява възобновяване на устната фаза на производството.

По иска

По допустимостта

Доводи на страните

12 Чешката република твърди, че искът е недопустим, тъй като се изтъква нарушение на член 34 ДФЕС във връзка с „някои нидерландски маркировки“. Този израз, както и употребата в исканията на Комисията на наречието „по-специално“ показвали, че в предмета на спора попадали и нидерландски маркировки, различни от тези на WaarborgHolland. При все това в хода на досъдебната процедура и в исковата си молба Комисията искала да се установи изтъкнатото от нея неизпълнение на задължения само по отношение на маркировките на WaarborgHolland. В това отношение било ирелевантно, че в абстрактен план спорът се отнасял до непризнаването на благородните метали, за които не е възможно да се определи дали са маркирани в трета държава или на територията на Съюза. Поради това трябвало да се констатира, че исковата молба не е ясна и прецизна и че вследствие на това искът е допустим само в частта относно маркировките на WaarborgHolland.

13 Комисията твърди, че искът ѝ е допустим в неговата цялост. В официалното уведомително писмо тя принципно посочила на Чешката република, че съгласно член 34 ДФЕС е длъжна да приема стоките, които, от една страна, са проверени и маркирани съгласно законодателството на държава — членка на Европейското икономическо пространство (ЕИП), и от друга страна, са законно предлагани на пазара в някоя от държавите — членки на ЕИП. Освен това в мотивираното становище тя заключила, че Чешката република не изпълнява задълженията си по член 34 ДФЕС, тъй като „не признава някои нидерландски маркировки“. Тази формулировка била използвана и в петитума на исковата молба и не била оспорена от Чешката република.

Съображения на Съда

14 Тъй като Съдът може служебно да проверява дали са изпълнени предвидените в член 258 ДФЕС условия за предявяване на иск за неизпълнение на задължения (решение от 14 януари 2010 г., Комисия/Чешка република, C-343/08, EU:C:2010:14, т. 25 и цитираната съдебна практика) и искът се отнася не до национална законова или подзаконова разпоредба, а до практика на чешкото ведомство по пробите и изпитванията, в самото начало следва да се припомни, че административна практика на държава членка може да бъде предмет на иск за установяване на неизпълнение на задължения, когато в определена степен притежава траен и общ характер (решения от 29 април 2004 г., Комисия/Германия, C-387/99, EU:C:2004:235, т. 42 и цитираната съдебна практика и от 5 март 2009 г., Комисия/Испания, C-88/07, EU:C:2009:123, т. 54).

15 В случая Чешката република не оспорва, че практиката на чешкото ведомство по пробите и изпитванията, която Комисията изтъква и чието наличие доказва, като представя в приложение към исковата молба две съобщения от председателя на това ведомство, отговаря на тези критерии. Посочената държава членка не отрича и че носи отговорност за тази практика. За сметка на това тя оспорва допустимостта на иска, доколкото исковата молба не била ясна и прецизна.

16 Съгласно член 120, буква в) от Процедурния правилник и съдебната практика по тази разпоредба исковата молба или жалбата трябва да съдържа предмета на спора, изтъкнатите основания и доводи, както и кратко изложение на тези основания. Те трябва да бъдат посочени достатъчно ясно и точно, за да се позволи на ответника да подготви защитата си, а на Съда — да упражни контрол. От това произтича, че съществените правни и фактически обстоятелства, на които искът или жалбата се основава, трябва да се извеждат по логичен и разбираем начин от текста на самата искова молба или жалба и че исканията в нея трябва да са формулирани по недвусмислен начин, за да не се произнесе Съдът свръхпетитум или да пропусне да се произнесе по някое оплакване (решения от 11 юли 2013 г., Комисия/Чешка република, C-545/10, EU:C:2013:509, т. 108 и цитираната съдебна практика и от 23 февруари 2016 г., Комисия/Унгария, C-179/14, EU:C:2016:108, т. 141).

17 Освен това съгласно постоянната съдебна практика в рамките на иск по член 258 ДФЕС изпратеното от Комисията до държавата членка официално уведомително писмо, а впоследствие и мотивираното становище на Комисията определят предмета на спора, който не може след това да бъде разширяван. В действителност възможността на съответната държава членка да изложи своето становище, дори и тя да не намира за необходимо да се възползва от нея, е основна нарочна гаранция, предвидена в Договора, и съблюдаването ѝ е съществено изискване за надлежното провеждане на производството за установяване на неизпълнение на задължения от държава членка. Следователно мотивираното становище и искът на Комисията трябва да се основават на същите твърдения за нарушения като тези от официалното уведомително писмо, с което започва досъдебната процедура (решения от 29 септември 1998 г., Комисия/Германия, C-191/95, EU:C:1998:441, т. 55 и от 10 септември 2009 г., Комисия/Португалия, C-457/07, EU:C:2009:531, т. 55 и цитираната съдебна практика).

18 В мотивираното становище и исковата молба, подадена по реда на член 258 ДФЕС, твърденията за нарушение трябва да бъдат изложени последователно и точно, за да могат държавата членка и Съдът да установят точния обхват на твърдяното нарушение на правото на Съюза — необходимо условие, за да може съответната държава да упражни ефективно своето право на защита, а Съдът да провери дали е налице твърдяното неизпълнение на задължения (решения от 14 октомври 2010 г., Комисия/Австрия, C-535/07, EU:C:2010:602, т. 42 и от 3 март 2011 г., Комисия/Ирландия, C-50/09, EU:C:2011:109, т. 64 и цитираната съдебна практика).

19 В случая, доколкото с употребата на израза „някои нидерландски маркировки“ в петитума на иска Комисията цели да включи в предмета му нидерландски маркировки, различни от изрично посочените в исковата молба, а именно от маркировките на WaarborgHolland, исковата молба не отговаря на изискванията на Процедурния правилник и съдебната практика, припомнена в точка 16 от настоящото решение, тъй като в нея не се уточнява кои са другите маркировки и поради употребата на думата „някои“ не е възможно тя да се отнася до всички нидерландски маркировки.

20 Освен това, макар официалното уведомително писмо да се отнася общо до прилагането на член 34 ДФЕС и до съдебната практика по този член за благородните метали, в писмото са посочени изрично само маркировките на WaarborgHolland. Що се отнася до петитума на иска, макар, както в разпоредителната част на мотивираното становище, в него да е употребен изразът „някои нидерландски маркировки“, мотивите на посоченото становище се отнасят само до маркировките на WaarborgHolland. Ето защо не би могло да се приеме, че са изпълнени и изискванията на съдебната практика, припомнена в точки 17 и 18 от настоящото решение.

21 При това положение трябва да бъде отхвърлен като недопустим искът на Комисията в частта относно твърдения отказ да бъдат признати нидерландски маркировки, различни от поставените от WaarborgHolland.

По същество

Доводи на страните

22 Комисията твърди, че поставянето в Чешката република на допълнителна маркировка върху някои благородни метали, внесени от други държави членки, макар тези метали вече да са били маркирани в съответствие с нидерландското законодателство и пуснати на пазара в Съюза, представлява необосновано ограничение на свободното движение на стоки.

23 Чешката република нямала основание да твърди, че за да се прилага за тях принципът на взаимно признаване, благородните метали с произход от трети държави трябва не само да са били пуснати в свободно обращение в Съюза, но и впоследствие да са били пуснати на пазара в държава членка, която освен това трябва да бъде държавата, в съответствие с чието законодателство е поставена маркировката, в случая Кралство Нидерландия. Всъщност от практиката на Съда следвало, че когато стоки с произход от трета държава са пуснати в свободно обращение в Съюза, те трябва да бъдат третирани по същия начин, както стоките с произход от Съюза. Следователно свободното движение на стоки се прилагало за благородни метали, маркирани в трета държава от клон на ведомство по пробите и изпитванията, установено в държава членка, в случая Кралство Нидерландия, и пуснати в свободно обращение в Съюза.

24 Пускането на пазара в съответствие с действащото законодателство било едно от изискванията за пускане в свободно обращение, а поради това и условие за придобиване на качеството на съюзна стока, а не допълнителен етап, необходим за прилагане на принципа на взаимно признаване. Освен това било възможно държавата членка, в която стоката е пусната в свободно обращение, да бъде различна от държавата, съгласно чието законодателство са маркирани съответните метали. Тази теза се потвърждавала по-специално от Регламент (ЕО) № 764/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 година относно установяване на процедурите, свързани с прилагането на някои национални технически правила за продукти, законно предлагани на пазара в други държави членки, и за отмяна на Решение № 3052/95/ЕО (ОВ L 218, 2008 г., стр. 21), както и от Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент и

на Съвета от 9 юли 2008 година за определяне на изискванията за акредитация и надзор на пазара във връзка с предлагането на пазара на продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 339/93 (ОВ L 218, 2008 г., стр. 30).

25 Следователно било без значение, че благородните метали не са били маркирани на територията на Съюза, стига те да са били пуснати в свободно обращение.

26 Освен това Комисията припомня, че съгласно практиката на Съда държавите членки не могат да изискват ново маркиране на стоките, внесени от друга държава членка, в която те са били законно пуснати на пазара и маркирани в съответствие със законодателството ѝ, когато предоставяната с маркировката информация е еквивалентна на изискваната в държавата членка на вноса и разбираема за потребителите в тази държава. В случая маркировките на WaarborgHolland, макар и поставени в трета държава, били в съответствие със законодателството на Нидерландия и предоставяната с тях информация била еквивалентна на изискваната в Чешката република и разбираема за потребителите в тази държава членка.

27 Впрочем Чешката република не била доказала, че с разглежданото ограничение може да се гарантира осъществяването на преследваната с него цел за защита на потребителите и че то не надхвърля необходимото за нейното постигане. В това отношение Комисията отбелязва, че WaarborgHolland е ведомство по пробите и изпитванията, за което се прилага нидерландското право и върху което упражняват контрол нидерландските публични органи, че то е акредитирано от нидерландския орган по акредитация по смисъла на Регламент № 765/2008 и че посочените публични органи упражняват контрол върху клоновете на техните ведомства по пробите и изпитванията както в държавите членки, така и в трети държави.

28 Чешката република твърди, че в частта, в която е допустим, искът е неоснователен. На първо място, след като уточнява, че в становището си има предвид само маркировките на WaarborgHolland, тази държава членка поддържа, че маркираните в трета държава благородни метали не се ползват от свободното движение на стоки, гарантирано с член 34 ДФЕС, макар да са били маркирани в съответствие със законодателството на държава членка.

29 За да се прилага принципът на взаимно признаване, се изисквало да бъдат преминати два последователни етапа, а именно пускането на стоката в свободно обращение в Съюза по смисъла на член 29 ДФЕС, което се изразява в изпълнение на формалностите по вноса и начисляване на митата и таксите с равностоен на мито ефект, които е трябвало да бъдат платени в съответната държава членка, и след това пускането на стоката на пазара в тази държава членка в съответствие с немитническото ѝ законодателство. По настоящото дело не били спазени тези последователни етапи, тъй като разглежданите благородни метали, макар да били маркирани в съответствие с нидерландското законодателство, били маркирани в трета държава и не били пуснати на пазара на територията на Нидерландия.

30 На второ място, що се отнася до ограничението на свободното движение на маркираните в Нидерландия благородни метали, Чешката република смята, че то е обосновано поради необходимостта от защита на потребителите и е пропорционално на тази цел. В това отношение Чешката република твърди, че за нея е невъзможно да разграничи посочените благородни метали от тези, на които са поставени същите маркировки в трета държава. Следователно поставянето на допълнителна чешка маркировка било единственото средство, което ѝ позволявало да контролира навлизането на пазара в Съюза на маркирани в трети държави стоки. Възможността нидерландските органи да контролират маркирането в трети държави, била недостатъчна и също така бил недостатъчен контролът на пробите и на поставените в тези трети държави маркировки. Посочената държава членка отбелязва още, че по отношение на маркирането на изделия от благородни метали в Съюза не съществувала система за признаване на органите на трети държави за оценяване на съответствието.

31 Френската република, встъпила в подкрепа на исканията на Чешката република, смята главно, че за прилагането на принципа на взаимно признаване за маркираните благородни метали съществува допълнително условие, което не се прилага за другите видове стоки, а именно условието маркировката да е поставена на територията на държавата членка износител от независимо ведомство, установено в тази държава членка. Това условие се обяснявало със специфичния характер на дейността по маркиране, която била свързана с прерогатива на държавата за гарантиране на чистотата на пробата. Следователно принципът на взаимно признаване не се прилагал за изделие, маркирано на територията на държава членка, различна от държавата членка износител, или на територията на трета държава, какъвто е случаят по настоящото дело с маркировките на WaarborgHolland. Само пускането в свободно обращение на такова изделие в държава членка било недостатъчно в това отношение. Следователно не било доказано твърдяното нарушение на член 34 ДФЕС.

32 При условията на евентуалност Френската република поддържа, че дори да се приеме за приложим принципът на взаимно признаване, ограничението на свободното движение на стоки, произтичащо от отказа на чешките органи да признаят маркировките на WaarborgHolland, е в съответствие с член 34 ДФЕС, тъй като е обосновано с целта за защита на потребителите и за гарантиране на почтената търговия и е пропорционално на тази цел.

33 В отговор Комисията твърди по-специално, че от практиката на Съда не следва, че за прилагането на принципа на взаимно признаване е необходимо дейността по маркиране да се извършва физически на територията на държавата членка, съгласно чието законодателство е поставена маркировката. Освен това съгласно Регламент № 765/2008 държавите членки били длъжни да признават равностойността на услугите на ведомство по пробите и изпитванията, акредитирано в съответствие с този регламент, дори и клонът на акредитираното ведомство, който е поставил маркировката, да не е на територията на съответната държава членка, нито на територията на Съюза. В това отношение Комисията подчертава, че не се оспорва независимостта на нидерландските ведомства по пробите и изпитванията или на нидерландския орган по акредитация и че не е задължително гаранциите за независимост, предоставени от контролното ведомство, акредитирано от държавата членка износител, да съвпадат с предвидените в държавата членка вносител.

Съображения на Съда

34 Съгласно постоянната практика на Съда всяка правна уредба на държавите членки в областта на търговията, която може пряко или непряко, действително или потенциално да възпрепятства търговията в рамките на Съюза, трябва да се счита за мярка с равностоен на количествени ограничения върху вноса ефект по смисъла на член 34 ДФЕС (решения от 11 юли 1974 г., Dassonville, 8/74, EU:C:1974:82, т. 5 и от 16 януари 2014 г., Juvelta, C-481/12, EU:C:2014:11, т. 16).

35 Ето защо представляват забранени от член 34 ДФЕС мерки с равностоен ефект пречките пред свободното движение на стоки, възникнали — при липса на хармонизация на националните законодателства — вследствие на прилагането от държава членка за стоки с произход от други държави членки, където те се произвеждат и се продават законно, на правила относно условията, на които тези стоки трябва да отговарят, дори правилата да се прилагат без разлика за всички стоки, когато това приложение не може да се обоснове с цел от общ интерес, която има предимство пред изискванията за свободно движение на стоките (в този смисъл вж. решение от 20 февруари 1979 г., Rewe-Zentral, известно като „Cassis de Dijon“, 120/78, EU:C:1979:42, т. 8, както и решения от 15 септември 1994 г., Houtwipper, C-293/93, EU:C:1994:330, т. 11 и от 16 януари 2014 г., Juvelta, C-481/12, EU:C:2014:11, т. 17).

36 Следва също да се припомни, че съгласно член 28, параграф 2 ДФЕС забраната на количествените ограничения между държавите членки, предвидена в членове 34—37 ДФЕС, се прилага за стоките с произход от държавите членки и за стоките, идващи от трети държави, които се намират в свободно обращение в държавите членки. Съгласно член 29 ДФЕС стоките, идващи от трети държави, се считат за намиращи се в свободно обращение в държава членка, ако формалностите по вноса са били изпълнени и всички мита или такси с равностоен на мито ефект, които е трябвало да бъдат платени, са били начислени в тази държава членка и ако те не са се ползвали от цялостно или частично възстановяване на такива мита или такси.

37 Съдът заключава от това, че по отношение на свободното движение на стоки в рамките на Съюза стоките, които са допуснати за свободно обращение, са приравнени окончателно и напълно на стоките с произход от държавите членки и че вследствие на това разпоредбите на член 34 ДФЕС се прилагат без разграничение за стоките с произход от Съюза и за тези, пуснати в свободно обращение в рамките на някоя от държавите членки, независимо от първоначалния произход на тези стоки (в този смисъл вж. решения от 15 декември 1976 г., Donckerwolcke и Schou, 41/76, EU:C:1976:182, т. 17 и 18, от 18 ноември 2003 г., Budějovický Budvar, C-216/01, EU:C:2003:618, т. 95 и от 16 юли 2015 г., UNIC и Uni.co.pel, C-95/14, EU:C:2015:492, т. 41).

38 При все това от практиката на Съда следва също, че пускането на пазара е етап след вноса. Фактът, че даден продукт е произведен законно в Съюза, не означава, че той може да бъде пуснат на пазара само поради това обстоятелство; по същия начин законният внос на даден продукт не означава, че той автоматично е допуснат на пазара. Така продуктът с произход от трета държава, който е в свободно обращение, е приравнен на продуктите с произход от държавите членки по отношение на премахването на митата и количествените ограничения между държавите членки. Доколкото обаче няма правна уредба на Съюза за хармонизиране на условията за пускане на пазара на съответните продукти, държавата членка, в която те са пуснати в свободно обращение, може да се противопостави на пускането им на пазара, ако те не отговарят на условията, установени в това отношение в националното право в съответствие с правото на Съюза (решения от 30 май 2002 г., Expo Casa Manta, C-296/00, EU:C:2002:316, т. 31 и 32 и от 12 юли 2005 г., Alliance for Natural Health и др., C-154/04 и C-155/04, EU:C:2005:449, т. 95).

39 Както отбелязва по същество генералният адвокат в точки 57 и 58 от заключението си, от посоченото по-горе следва, че противно на твърденията на Комисията, принципът на взаимно признаване, установен в припомнената в точка 35 от настоящото решение съдебна практика, не би могъл да се приложи за търговия в рамките на Съюза с намиращи се в свободно обращение стоки с произход от трети държави, когато преди износа им към държава членка, различна от тази, в която са в свободно обращение, те не се били законно пуснати на пазара на територията на държава членка.

40 В случая е безспорно, че искът по настоящото дело не се отнася до отказа за признаване на маркировките на WaarborgHolland и до допълнителната маркировка, която Чешката република би могла да изисква вследствие на този отказ, при пряк внос на територията ѝ от трета държава на благородни метали, на които извън територията на Съюза са поставени маркировките на WaarborgHolland. Този иск не се отнася и до маркировките по Конвенцията за контрол и маркиране на изделията от благородни метали, подписана във Виена на 15 ноември 1972 г. и изменена на 18 май 1988 г., нито до маркировките по двустранните договори за взаимно признаване на маркировките върху изделията от благородни метали, сключени между някои държави членки и трети държави, като посочените от генералния адвокат в точка 30 от заключението му.

41 За сметка на това с посочения иск Комисията оспорва съответствието с член 34 ДФЕС на чешката практика да не се признават маркировките на WaarborgHolland, които са маркировки за гарантиране на чистотата на пробите, и поради това да се изисква допълнително маркиране при вноса в Чешката република на съответните благородни метали, на които са поставени такива маркировки и които или са били едновременно законно маркирани и пуснати на пазара на територията на Нидерландия и в краен случай на територията на друга държава членка, или са били маркирани на територията на трета държава в съответствие с нидерландското законодателство и се намират в свободно обращение в държава членка, различна от Чешката република, независимо дали става въпрос за Кралство Нидерландия, или за друга държава членка.

42 Съдът обаче вече е постановил, че национална правна уредба, която изисква изделия от благородни метали, внесени от други държави членки, в които те законно се предлагат на пазара и са маркирани в съответствие със законодателството на тези държави, да подлежат отново на маркиране в държавата членка на вноса, води до затрудняване и оскъпяване на вноса и следователно е мярка с равностоен на количествено ограничение върху вноса ефект по смисъла на член 34 ДФЕС (в този смисъл вж. решения от 21 юни 2001 г., Комисия/Ирландия, C-30/99, EU:C:2001:346, т. 27 и от 16 януари 2014 г., Juvelta, C-481/12, EU:C:2014:11, т. 18 и 20).

43 Такъв е случаят и с разглежданата практика. Всъщност съгласно тази практика благородните метали, носещи маркировките на WaarborgHolland — нидерландско ведомство по пробите и изпитванията — независимо дали са законно маркирани и пуснати на пазара на територията на Нидерландия и в краен случай на друга държава членка, или маркирани на територията на трета държава в съответствие с нидерландското законодателство и пуснати в свободно обращение в държава членка и дали са законно пуснати на пазара на територията на държава членка, могат да бъдат пуснати на пазара в Чешката република само след контрол и поставяне на допълнителна маркировка за гарантиране на чистотата на пробата в последната държава членка, а това затруднява и оскъпява вноса на тези изделия от други държави членки на нейна територия.

44 Следователно посочената практика е забранена с член 34 ДФЕС, освен ако не може да бъде обективно обоснована.

45 В това отношение от постоянната практика на Съда следва, че национална правна уредба, която представлява мярка с равностоен на количествени ограничения върху вноса ефект по смисъла на член 34 ДФЕС, може да бъде обоснована с едно от съображенията от обществен интерес, изброени в член 36 ДФЕС, или с императивни изисквания (решения от 10 февруари 2009 г., Комисия/Италия, C-110/05, EU:C:2009:66, т. 59 и цитираната съдебна практика и от 6 септември 2012 г., Комисия/Белгия, C-150/11, EU:C:2012:539, т. 53).

46 В случая Чешката република се позовава на императивно изискване, свързано с необходимостта да се гарантира защитата на потребителите.

47 Всъщност в това отношение Съдът вече е постановил, че задължението на вносителя да постави върху изделията от благородни метали указващ пробата знак, по принцип може да гарантира ефективна защита на потребителите и да осигурява условия за лоялна търговия (решения от 21 юни 2001 г., Комисия/Ирландия, C-30/99, EU:C:2001:346, т. 29 и от 16 януари 2014 г., Juvelta, C-481/12, EU:C:2014:11, т. 21).

48 Въпреки това в този контекст Съдът също е постановил, че дадена държава членка не може да изисква ново маркиране на продукти, внесени от друга държава членка, в която те законно се предлагат на пазара и са маркирани в съответствие със законодателството ѝ, при условие че предоставената от първоначалния знак информация, без значение под каква форма, е

еквивалентна на изискваната от държавата членка на вноса и е разбираема за потребителите в тази държава (решения от 21 юни 2001 г., Комисия/Ирландия, C-30/99, EU:C:2001:346, т. 30 и от 16 януари 2014 г., Juvelta, C-481/12, EU:C:2014:11, т. 22).

49 В случая обаче не се оспорва еквивалентността между информацията, предоставяна с маркировките на WaarborgHolland, и информацията, изисквана в Чешката република за поставяните от нея маркировки за чистота на пробите, нито разбираемостта на информацията за потребителите в последната държава членка — аспекти, които не са оспорени от Чешката република, а се оспорва нивото на гаранциите, предоставяни с маркировки, поставяни на територията на трети държави от клонове на нидерландско ведомство по пробите и изпитванията, в случая WaarborgHolland, което съгласно нидерландското законодателство има право да осъществява поне част от дейността си по маркиране извън територията на Съюза.

50 Всъщност Чешката република, подкрепена в това отношение от Френската република, твърди, че такава маркировка, поставена извън територията на Съюза, макар и от клоновете на независимо ведомство по пробите и изпитванията, което съгласно правото на държавата членка, към която се числи, има право да осъществява част от дейността си на територията на трети държави, не дава достатъчно гаранции, за да бъде приета за еквивалентна на маркировката, поставяна от независимо ведомство на държава членка на територията на последната. Според тези държави членки не може да се гарантира надеждността на такава маркировка, поставена извън територията на Съюза, предвид съществуващите пречки за упражняване на достатъчно контрол от страна на държавата членка, към която се числи ведомството, върху дейността му, осъществявана на територията на трети държави.

51 Във връзка с това е важно да се припомни, че по отношение на изискването за поставяне на маркировка от юридическо лице, отговарящо на определени условия за компетентност и независимост, Съдът вече е постановил, че не е възможно държава членка, като поддържа, че маркировката може да гарантира чистотата на пробата само ако е имало намеса от страна на компетентното ведомство на държавата членка на вноса, да се противопостави на това изделия от благородни метали, маркирани в държавата членка на износа от независимо ведомство, да бъдат пуснати на пазара на нейна територия. Всъщност наличието на двоен контрол, в държавата членка износител и в държавата членка вносител, не може да бъде обосновано, ако резултатите от проверката в държавата членка по произход отговарят на изискванията на държавата членка вносител. В това отношение Съдът е постановил също така, че маркировката изпълнява функцията си за гарантиране на чистотата на пробата, когато е поставена от независимо ведомство в държавата членка износител (в този смисъл вж. решение от 15 септември 1994 г., Houtwipper, C-293/93, EU:C:1994:330, т. 17—19).

52 При все това, като се има предвид съществуващата опасност от измами на пазара на изделията от благородни метали, доколкото малки изменения в съдържанието на благородния метал могат да бъдат от голямо значение за маржа на печалбата на производителя, Съдът е признал, че при липсата на правна уредба на Съюза държавите членки трябва да избират подходящите мерки за предотвратяване на тази опасност, като те разполагат с широко право на преценка (в този смисъл вж. решение от 15 септември 1994 г., Houtwipper, C-293/93, EU:C:1994:330, т. 21 и 22).

53 В този контекст Съдът е сметнал, че ако всяка държава членка има право на преценка при избор между упражняването на контрол a priori от независимо ведомство и режим, съгласно който производителите от държавата членка на износа могат сами да маркират съответните стоки, то държавата членка, чиято правна уредба изисква маркировката да е поставена от независимо ведомство, не би могла да се противопостави на пускането на пазара на територията ѝ на изделия от благородни метали, внесени от други държави членки, когато тези изделия действително са маркирани от независимо ведомство в държавата членка износител. Освен това Съдът е подчертал, че гаранциите за независимост на ведомството на държавата членка

износител не трябва задължително да съвпадат с предвидените в националната правна уредба на държавата членка вносител (в този смисъл вж. решения от 15 септември 1994 г., Houtwipper, C-293/93, EU:C:1994:330, т. 20, 22, 23 и 27 и от 16 януари 2014 г., Juvelta, C-481/12, EU:C:2014:11, т. 36 и 37).

54 Съдът обаче още не се произнасял по маркировки за чистота на пробата, поставени в трети държави. В това отношение предвид съществуващата опасност от измами на пазара на благородните метали и широкото право на преценка, което Съдът вече е признал на държавите членки при избор на подходящи мерки за предотвратяване на тази опасност, следва да се признае, че при липса на правна уредба на Съюза в тази област дадена държава членка има право, в рамките на борбата с измамите с оглед на защита на потребителите на нейна територия, да не допуска нейното или нейните ведомства по пробите и изпитванията или други образувания, упълномощени от нея да поставят нейни маркировки върху благородните метали, да поставят тези маркировки на територията на трети държави.

55 От посоченото по-горе следва, че предвид настоящото състояние на правото на Съюза и с изключение на положенията, които са уредени с международно споразумение и до които, както бе припомнено в точка 40 от настоящото решение, не се отнася искът по настоящото дело, дадена държава членка по принцип има право, в приложение на припомнената в точка 52 от настоящото решение съдебна практика, да приема, че поставените на територията на трети държави маркировки не предоставят същото равнище на защита на потребителите, както маркировките, поставяни от независими ведомства на територията на държавите членки.

56 В това отношение Комисията не би могла надлежно да се позовава на Регламент № 765/2008, за да твърди, че след като WaarborgHolland е орган за оценяване на съответствието, акредитиран от нидерландския орган по акредитация съгласно този регламент, Чешката република при всички положения е длъжна да допусне на територията си носещи маркировките на този орган за оценяване благородни метали, когато са внесени от друга държава членка, без да има право да упражнява контрол и в краен случай да поставя допълнителна маркировка.

57 Всъщност, от една страна, макар член 7, параграф 1 от Регламент № 765/2008 да предвижда, че когато органът за оценяване на съответствието иска да бъде акредитиран, той по принцип се обръща към националния орган по акредитация на държавата членка, в която е установен, в този регламент не е уреден въпросът за територията, на която органите за оценяване на съответствието могат или са длъжни да осъществяват дейността си, и за това в каква степен акредитирането им от националния орган по акредитация съгласно този регламент може или не може и трябва или не трябва да обхваща и дейността на органите за оценяване на съответствието, осъществявана от клоновете им на територията на трети държави. От друга страна, все пак въпросът дали оспорената от Комисията чешка практика е в съответствие с Регламент № 765/2008, не попада в предмета на иска по настоящото дело.

58 При все това следва да се подчертае, че не е обосновано държавите членки да упражняват признатата в точка 55 от настоящото решение възможност ако, съгласно припомнената в точка 51 от настоящото решение съдебна практика, резултатите от контрола, извършен в държавата членка, от която е осъществен износът на съответните благородни метали, отговарят на изискванията на държавата членка вносител.

59 В случая това безспорно е така за благородните метали, маркирани от WaarborgHolland на територията на Нидерландия и законно пуснати на пазара в тази държава членка или в краен случай на територията на друга държава членка, съгласно постоянната практика на Съда, припомнена в точка 53 от настоящото решение.

60 Такъв е и случаят с благородните метали, които са били маркирани от WaarborgHolland в трета държава, били са пуснати в свободно обращение в Съюза и преди да бъде осъществен износът им към Чешката република, са били законно пуснати на пазара на територията на държава членка, която, както Чешката република, е избрала да не допуска нейното или нейните ведомства по пробите и изпитванията или другите ведомства, упълномощени от нея да поставят нейни маркировки върху благородните метали, да поставят посочените маркировки на територията на трети държави. Всъщност в тази хипотеза следва да се приеме, че контролът, осъществен от такава държава членка при пускането на пазара на нейна територия на съответните благородни метали, отговаря на изискванията на Чешката република, доколкото в случая тези две държави членки преследват еквивалентно равнище на защита на потребителите.

61 Ето защо следва да се констатира, че в хипотезите, посочени в точки 59 и 60 от настоящото решение, отказът на Чешката република да признае маркировките на WaarborgHolland, не може да бъде обоснован и поради това е доказано твърдяното неизпълнение на задължения.

62 За сметка на това, видно от изложените по-горе съображения, не може да се приеме, че когато става въпрос за благородни метали, които са били маркирани от WaarborgHolland на територията на трета държава, били са пуснати в свободно обращение в Съюза и изнесени към Чешката република, без предварително да са били законно пуснати на пазара в държава членка, както и че когато става въпрос за такива стоки, които след пускането в свободно обращение са били законно пуснати на пазара в държава членка, която не изисква благородните метали да са маркирани от независимо ведомство, или пък в държава членка, която изисква такава маркировка, но допуска тя да бъде поставена на територията на трети държави, резултатите от контрола, извършен от държавата членка, от която е осъществен износът на съответните благородни метали, отговарят на изискванията на Чешката република.

63 При все това, макар да е възможно разглежданата чешка практика да бъде отчасти обоснована по-специално защото съответните благородни метали може да не отговарят на условията за законно пускане на пазара в дадена държава членка, все пак, за да бъде приета тази обосновка, практиката би трябвало да може да гарантира осъществяването на тази цел и да не надхвърля необходимото за постигането ѝ (в този смисъл вж. решения от 10 февруари 2009 г., Комисия/Италия, C-110/05, EU:C:2009:66, т. 59 и цитираната съдебна практика и от 16 януари 2014 г., Juvelta, C-481/12, EU:C:2014:11, т. 29).

64 Безспорно е обаче, че разглежданата чешка практика се прилага за благородните метали, носещи по принцип маркировките на WaarborgHolland, а не само за тези, върху които маркировките на WaarborgHolland са поставени на територията на трети държави, при това без разграничение в зависимост от условията, при които е осъществен износът на тези благородни метали към Чешката република, а именно по-специално дали са изнесени към Чешката република, след като просто са били пуснати в свободно обращение в друга държава членка, или пък след като са били и законно пуснати на пазара в друга държава членка.

65 В това отношение Чешката република се позовава на невъзможността сред маркировките на WaarborgHolland да разграничи поставените на територията на трети държави от поставените в Съюза, тъй като те са едни и същи независимо от мястото, в което са поставени. Това обстоятелство обаче не позволява да се приеме, че тази практика, доколкото може да бъде обоснована, е пропорционална на преследваната цел.

66 Всъщност би било възможно, например като се поиска от вносителя в Чешката република да представи документ, удостоверяващ мястото, в което е поставена съответната маркировка, и в краен случай мястото в Съюза, в което благородните метали са били пуснати в свободно обращение или законно пуснати на пазара, да се отказва признаването на маркировките на WaarborgHolland само в случаите, в които допълнителният контрол на чешките органи върху посочените метали действително е обоснован с оглед на защитата на потребителите, като с

тази мярка в по-малка степен ще се засяга свободното движение на стоки, отколкото с принципния отказ да бъдат признати тези маркировки и с допълнителното маркиране на всички маркирани с тях благородни метали.

67 Противно на твърденията на Чешката република, фактът, че в такъв случай крайният потребител не може сам да провери дали маркировката на WaarborgHolland върху благородния метал е била поставена на територията на трета държава или в Съюза и поради това би могло да бъде въведен в заблуждение относно качеството му, не доказва, че разглежданата практика е пропорционална, освен ако не се приеме, че потребителят не би могъл да има доверие в компетентните органи на държавата членка на потреблението, що се отнася до контрола им върху качеството на стоките, които допускат до пазара си, а това съждение не може да бъде прието.

68 Ето защо следва да се констатира, че поради общия си и траен характер разглежданата чешка практика, доколкото може да бъде обоснована с оглед на защитата на потребителите, е непропорционална на преследваната с нея цел.

69 С оглед на всички изложени по-горе съображения следва, от една страна, да се констатира, че като е отказала да признае маркировките на WaarborgHolland, Чешката република не е изпълнила задълженията си по член 34 ДФЕС, и от друга страна, да се отхвърли искът в останалата му част.

По съдебните разноски

70 Съгласно член 138, параграф 1 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. По силата на параграф 3, първо изречение от този член, ако всяка от страните е загубила по едно или няколко от предявените основания, всяка страна понася направените от нея съдебни разноски. Тъй като искът на Комисията е частично недопустим, следва да се постанови, че Комисията и Чешката република понасят направените от тях съдебни разноски.

71 По силата на член 140, параграф 1 от същия правилник, съгласно който встъпилите по делото държави членки понасят направените от тях съдебни разноски, Френската република понася направените от нея съдебни разноски.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

1) **Като е отказала да признае маркировките на ведомството по пробите и изпитванията WaarborgHolland, Чешката република не е изпълнила задълженията си по член 34 ДФЕС.**

2) **Отхвърля иска в останалата му част.**

3) **Европейската комисия, Чешката република и Френската република понасят направените от тях съдебни разноски.**

Подписи